

خدای ته لیک

(نړیوالې افسانې)

ژباړه او ټولونه: ارش ننگیال

: ډالۍ

..تاته! چې له ټولو لرې او له ټولو را نژدې یې

}}

يادونه

دا حکایتونه، نکلونه او لنډې کیسې ما د (مسعود لعلی) د ارواپوهنې له دولسو کتابونو د (شما عظیم تر ازانۍ هستید که می اندیشید) له لړۍ څخه او د دلکارنگي له دوو کتابونو نه ژباړلي او راټولې کړي دي. وایي: ځینې کیسې انسان ته خوب راوړي خو ځینې انسان بیداره کوي او وېښوي یې. دا هغه کیسې دي چې دغو سترو ارواپوهانو ترې په خپلو علمي کتابونو کې د موضوع د ښه اخذ او جذب لپاره ګټه اخیستې ده. دا هغه کیسې دي چې انسان بیداره کوي، له خوبه یې راوېښوي او د مخکې تللو لپاره همت او حوصله ورکوي.

دا نکلونه د بېلا بېلو هېوادونو او ملتونو دي، شاید د نوم په متفاوت سره په نورو کتابونو کې هم راغلې وي. ځینې هغه کیسې چې خبر شوی یم نورو ملګرو هم ژباړلي وې، له دې ټولګې لرې کړې او هڅه مې کړې چې یوازې هغه نوې کیسې چې پخوانه دي ژباړل شوي، دې ټولګې کې سره یو ځای کړم.

پښتو ژبه کې د مینې او محبت ډېرې کیسې لیکل شوي او لوستل کېږي، ښه به دا وي چې د ژوندانه د نورو برخو په هکله هم ځینې کیسې ولوستل شي. د لیلا تورې زلفې او سرې شونډې یوه شېبه خوند لري خو دا کیسې په انسان کې د بدلون لامل کېږي، انسان ته همت او حوصله ورکوي او د ژوندانه له ناخوالو سره د مقابلې توان ورکوي ځکه هغه چې له ستونزو سره مقابله نه شي کولای ځوانیمرګ کېږي.

له کومې ورځې مې چې د دغو کیسو راټولو پیل کړي ما خپله ډېرې لږې کیسې لیکلي ځکه چې فکر او ذکر مې له دغو کیسو سره بوخت و.

په اوږدو خبرو مو نه ستړي کوم، تاسو درانه د کیسو لوستو ته رابولم او له مومند خپرندويې ټولنې مننه کوم چې دا کتاب یې چاپ او خپور کړ او دا دی تاسو یې د لوستلو هوډ کړی.

ښه وخت او ښه مطالعه

په درنښت

آرش ننگیال

06 Sep 2015

کابل

۱. ازموینه	۲۳. ډالی
۲. اکسیجن	۲۴. دوه ناروغان
۳. الماس چېرې دي؟	۲۵. ځواک
۴. امانت	۲۶. بنکاریان
۵. بادار او بزگر	۲۷. سهوه
۶. بهلول	۲۸. شتمن بوډا
۷. بوختیا	۲۹. شتمني
۸. څه چې کرې هغه به رېبې	۳۰. شنډه ونه څوک په کانیو نه ولي
۹. پاچا او ساتونکی	۳۱. شهزاده ویلز
۱۰. پاچا او وزیر	۳۲. عمر قمیت نه لري
۱۱. له تیږې یې زده کړه	۳۳. ازاد غلام
۱۲. تګي	۳۴. غوښتنه
۱۳. د ځمکې په سر جنت	۳۵. فرصتونه
۱۴. چنگیز خان او شاهین	۳۶. له پېنسله یې زده کړه
۱۵. چی ټوله خونه ډکه شي	۳۷. شل کاله گډ ژوند
۱۶. خدای (ج) ته لیک	۳۸. مرسته
۱۷. د بهلول جومات	۳۹. ملگری
۱۸. د شیطان وسیلې	۴۰. نا امیدی مرگ دی
۱۹. د مینې معجزه	۴۱. نښه
۲۰. د نور په لټه	۴۲. ته به هېڅ کله سپری نه شې
۲۱. د نیکی بدله	۴۳. هېڅ کله خپلې مېرمنې ته درواغ مه وایی
۲۲. د لیونو پاچا	۴۴. یو گیلایس ستونزې
۲۳. ډالی	۴۵. طلايي ښکرونه

ازموینه

وايي: د يوې شتمنې او يادې کورنۍ زلمی د زده کړې لپاره د سيمې وتلي ښوونکي ته ورځي، ځوان غواړي چې له هر چا او هر ډول پوهه او تجربه لاسته راوړي.

خو استاد ورته وايي:

-ته د شتمنې کورنۍ ځوان يې، تل دې په نورو امر کړي او تل نورو راوړي او تا خوړلې، ته زما شاگرد ي نه شي کولای.

ځوان ډاډ ورکوي چې دی د هرې سختې زغملو ته آماده دی. له ډېر بحث وروسته استاد يې په يوه شرط ورسره مني چې د هر امر اطاعت به کوي.

لومړنۍ دنده چې ور سپاري هغه د سيمې د عبادت ځای د پاک ساتلو مسووليت دی. ډېره موده د عبادت ځای پاکي او صفایي کوي او د استاد هر امر ته لبيک وايي.

يوه ورځ پخوانيو زده کوونکو خپل استاد ته وويل چې ځوان د اصلي زده کړو لپاره آماده دی، ازموینه کې بريالی شو خو استاد وايي چې نور وخت ته هم اړتيا لري.

يوه ورځ يې د خاورو خټلو سطل لاس کې و چې يو کس ورسره ټکړ وکړ او سطل ترې چپه شو، ځوان سخت په قهر شو.

..اخ کاش پخوا راسره مخ شوی وای، که دا عبادت ځای نه وای ما به درسره کتلي وو.

دا ډرامه استاد جوړه کړې وه، خپلو زده کوونکو ته يې وښودله چې ځوان لاهم د خپل تېر ژوند په بند کې اوسېږي.

بله ورځ همدا پېښه بيا تکرار شوه او ځوان بيا هم تند غبرگون وښوده، درېيم ځل عين کيسه بيا تکرار شوه، خو دا ځل ځوان هېڅ هم ونه ويل، خټلې يې ټولې کړې او په خپله مخه لاړ.

استاد خپلو زده کوونکو ته وويل:

!-ځوان د زده کړې لپاره آماده دی، ماته يې راوړئ

۱۴/۰۷/۲۰۱۵

د مسعود لعلی له کتابه

اکسیجن

د یوه ښاري مسافر شپه په کلیواله سیمه کې راغله، د خونې کړکې نه خلاصېدې، نیمه شپه د مسافر زړه تنگ شو، پاڅېده په کړکیو یې زور وواځه خو خلاصې نه شوې. پای کې یې یوه ښېښه ماته کړه، تازه هوا یې تنفس کړه او آرام وېده شو.

سهار چې له خوبه پاڅېده گوري چې د الماری ښېښه یې ماته کړې ده او کړکۍ رکه روغه ده. هغه یوازې د اکسیجن په فکر اکسیجن اخیسته.

کابل

۲۰۱۴-۳-۱۲

الماس چېرې دي؟

يو بزگر خبرېږي چې په افريقا کې د الماسو معدنونه راوتي دي چې ډېر خلک يې د شتو او بې حساب په پيسو خاوندان کړل.

دی هم خپله ټوله ځمکه او جايداد پلوري او د افريقا پر لور روانېږي. پوره دولس کاله په افريقا کې منډې ترېږي و هې خو يوه روپۍ گټه هم نه کوي.

بزگر دا هرڅه نه شي زغملی، پای کې ځان درياب کې غرقوي.

له بلې خوا هغه کس چې د دغه بزگر ځمکه اخيستي وه، يوه ورځ يې د ويالې په غاړه يوه ځلېدونکې ډبره پيدا کړه، مالومه شوه چې دغه ډبره د نړۍ نايابه الماس دی. د الماسو سوداگر د ځمکې خاوند سره يو ځای کېږي او هغه سيمه لتوي چې الماس يې پکې پيدا کړی وو.

له کيندنو وروسته مالومېږي چې د ځمکې لاندې د الماسو ستر خزانه ده. خو بزگر پرته له دې چې پنبو لاندې ځمکه وگوري تر افريقا ورسېده او د کبانو خوراک شو.

د مسعود لعلی له کتابه / مشکلات را شکلات کنيد

امانت

سارا له خپل خاوند او دوو زمانو سره ډېر خوشاله ژوند لورده، سارا يوه هوبناره او وفاداره مېرمن وه.

د سارا خاوند د زړه د ناروغۍ له امله روغتون کې بستر شو.

سارا له خپلو دوو زمانو سره په کور کې يوازې پاتې شوه، يوه ورځ د څه کار لپاره له کوره ووته، کله چې کور ته راستنه شوه، گوري چې د غبرگو زمانو مړي ورته پراته دي. زامن يې په يوې ترافيکي پېښه کې وژل شوي وو.

مور د زمانو غم په يوازې ځان زغمي، هغې به اندېښنه کوله چې په څه ډول خپل خاوند چې د زړه ناروغي هم لري پوه کړي چې زامن يې مړه شوي دي.

هغه ورځ هم راغله چې خاوند يې کور ته راغی، سارا ته غاړې وت او د زمانو پوښتنه يې وکړه، خو چې زړه ته يې رانژې او خپله خو ورځينۍ ستړيا لرې کړي.

خو سارا ورته وويل چې هغوی ښه دي، ته حمام او لږ څه استراحت وکړه بيا به يې وگوري.

خو چې خاوند له خوبه راوبښېده سارا د غرمې دوډۍ تياره کړه، ښځه او خاوند دوډۍ ته کېناستل، خاوند بيا د خپلو زمانو پوښتنه وکړ. خو سارا ورته وويل:

- د هغوی اندېښنه مه کوه، لومړی د يوې ستونزې په حل کې راسره مرسته وکړه، بيا به د هغوی په هکله خبرې کوو.

خاوند د مرستې ډاډ ورکړ او د ستونزې په هکله يې مالومات وغوښتل.

سارا ورته وويل:

- خو ورځې چې ته په کور کې نه وې، ستا يو ملگري راغی او دوه ډېر قيمتي او نايابه غمي يې موږ ته امانت راکړل. اوس راغلی چې دغه غمي بېرته واخلي خو زما زړه نه کېږي چې دا قيمتي غمي بېرته ورکړم. زه ورسره ډېره مينه لرم، ما ته خورا ارزښت لری، نه پوهېږم چې څه وکړم؟

خاوند حيران شو، مېرمنې ته يې وويل:

- ته خو داسې مېرمن نه وې چې د خلکو مال ته سترگې پټې کړې؟ ته خو ډېره امانت داره او ژمنه مېرمن وې؟

- خو ما هېڅ کله داسې قيمتي غمي نه دي ليدلي، ما ته ډېر ارزښت لري.
خاوند په قهر شو:

- هغه ستا شته نه دي، هغه امانت دی امانت. غمي ورته بېرته ورکوو، زه درسره مرسته کوم چې د غميو په ورکولو سره هېڅ خواشينې نه شي، همدا اوس دا کار کوو.
سارا په ارامۍ وويل:

- هرڅه چې ته ووايې هماغسې کوم، که رښتيا ووايم غمي يې رانه بېرته اخيستی دي. دا قيمتي غمي زموږ زامن دي، چې الله پاک موږ ته امانت راکړي وو، ته چې روغتون کې وې بېرته يې رانه واخيستل.

خاوند د خپلې هوښيارې مېرمنې په مطلب پوی شو، يو بل ته غاړې وتل او ډېره شيبه يې د يو بل په اوږه اوښکې تويې کړې او دغه له تحمله وتی غم يې په ډېرې هوښيارۍ ومانه.

د مسعود لعلی له کتاله (جناب عشق عزيز است فرومگزارش)

۴۰۱۴۰۳۰۴

کابل

بادار او بزگر

بادارد خپل بزگرد حال پوښتنه وکړه، بزگر په ډېرې خواشینی وویل:

- زه الله پاک ډېر غریب پیدا کړی يم، ټول عمر مې په کړاوونو کې تېر شو، هېڅ کله مې گيله نه ده کړې خوله دې هرڅه سره، سره وگوره! زما دیواځیني زوی سترگې کړې دي او هرڅه ورته دوه، دوه بنکاري.

بادار یې په ځواب کې وویل:

- زما د زوی سترگې هم کړې دي، خو ته ډیر شکایت کوي.

بزگر وویل: باداره! زما او ستا ترمنځ دا فرق دی چې ستا زوی ته ټولې نیک بختی دوه، دوه بنکاري خو زما زوی ته بد بختی.

بطلول

ټیوه ورځ بهلول په لاره تېرېده، یو ښوونکی یې ولیده چې زده کوونکو ته وایي

..زه فلاڼي امام سره په درېوو مسایلو مخالفت لرم

لومړۍ- هغه وایي چې الله تعالی نه لیدل کېږي نو څه چې نه لیدل کېږي هغه وجود نه لري

دوهم- هغه وایي چې الله تعالی به ابلیس په جهنم کې وسپځي. حال دا چې ابلیس خپله له اوره جوړ شوی دی او په اور نه سپځل کېږي

درېیم- هغه وایي انسان ټول کارونه په خپل اختیار ترسره کوي. دا هم سمه نه ده، ځکه چې انسان له مجبوریته ځینې کارونه ترسره کوي یا غیر ارادې کارونه ترسره کوي

کله چې بهلول دا خبرې واورېدې په قهر شو او استاده یې په وچلي باندې په کلکې لوتې وويشت، د استاد په وچلي وینې روانې شوې، استاد او زده کوونکي، بهلول د وخت خلیفه ته راوست او ترې شکایت یې وکړ

خلیفه د پېښې په هکله مالومات و غوښتل، استاد ورته وویل

..زده کوونکو ته مې سبق ویلو چې بهلول په ډېرې وويشتم

بهلول ترې وپوښتل

-استاده! تا درد ولیده؟

استاد وویل: نه، درد خو نه لیدل کېږي

بهلول یې په ځواب کې وویل

..نو کله چې درد نه لیدل کېږي، په دې مانا ده چې درد نشته

بله دا چې ته هم له خاورې جوړ یې او لویه هم له خاورې جوړه ده، یانې چې تا باندې یې هېڅ اغېزه نه ده کړې

درېم، تا وويل چې انسان په خپل اختيار نه دی. بيا خوزه هم اړم وم چې تا په دېره وولم. نوزه له کومه د سزا وړ یم؟

استاد چې کله د بهلول دلايل واورېدل خجالته شو او په ټيټ سر پخپله مخ روان شو

20/05/2015

جلال کوټ

بوختيا

وړه لور د خپل پلار څنگ ته ورځي، پلار په خپلو دفتري چارو داسې بوخت دی چې د سر ګرولو ته هم وخت نه لري ځکه خو د لور راتګ ته هم نه متوجه کېږي.

لور پوښتنه وکړه:

-پلار جانۀ! څه کوي؟

پلار په ځواب کې وايي:

-هېڅ لوري! د سبا ورځې پلانونه جوړوم، دا د هغو مهمو کسانو نومونه دي چې سبا بايد ورسره وګورم.

لور له لږې شېبې چوپتيا وروسته وايي:

-پلار جانۀ! ايا زما نوم هم په دې ليست کې زياتوي؟

۲۰۱۴-۰۵-۰۷

کابل

څه چې کړې هغه به رښې

د چين په يوه بازار کې يو بوډا سوالگر اوسېده، هر چا ته يې خپل کچکول نيولی و، له پيسو نيولې تر وريجو او غنمو پورې له هېڅ شي بېرته نه و.

يو سهار چې کله په سوال پسې ووت، گوري چې مخامخ بادشاه له خپل لښکر سره را روان دی او خلکو باندې سوغاتونه وېشي.

سوالگر زړه کې سخت خوشاله شو، له ځانه سره يې وويل:

- که خبر وي نن به له بادشاه نه ارزښتمنده ډالۍ اخلم، نن به مې د عمرو نو ارمان پوره شي، د پاچا د لاس ډالۍ!

سوالگر له ډېرې خوښۍ نه په نڅا شو او پاچاته يې خپل کچکول ونيوه. پاچا د دې پر ځای

چې سوالگر ته څه ورکړي له سوالگر نه يې وغوښتل چې دی ورته څه ډالۍ ورکړي.

د پاچا له دې خبرې سره د سوالگر ټولې هيلې خاورې شوې، سوالگر په قهر شو او کچکول نه يې دوه دانې وربچې پاچاه ته ورکړې او پاچا روان شو.

سوالگر ټوله ورځ په قهر و او له ځانه سره غورېده، پاچاته يې بد، رد ويلې.

شپه شوه سوالگر خپلې جونگرې ته لاړه، د کچکول وربچې يې تشې کړې، خو کتل يې چې کچکول کې څه شی ځليږي، دا ځلېد ونکوي څيزونه، د دوو دانو وريجو په اندازه سره وو.

نو څه چې کړې هغه به رښې.

۲۰۱۴.۳.۱۳

کابل

پاچا او ساتونکی

د ژمي په يوې سړې شپې کې پاچا له ماني نه بهر شو، د ماني مخې ته يې يو بوډا ساتونکی وليده چې نری جامې يې په تن دي. پاچا ترې وپوښتل:

- هوا ډېره سړه نه ده؟

بوډا وويل:

..پاچا صيب، هوا سړه ده، خو زه تودې جامې نه لرم، اړيم چې دا سړې شپې تحمل کړم

پاچا په مهرباني وويل:

..زه همدا اوس ماني ته ورځم او تاته تودې جامې در لېږم

بوډا خوشاله شو، له پاچا نه يې مننه وکړه خو د جامو ژمنه د پاچا له ياده ووته

سبا سهار پاچا خبر شو چې بوډا مړ شوی دی او پاچا ته يې په يو کاغذ کې ليکلي دي

ای زما پاچا ! ما په خپلو نړيو جامو د ژمي ډېرې سړې شپې ورځې تېرې کړي دي خو مړ نه شوم، (اما ستا د تودو جامو ژمنه لکه چې ما ووژني

۱۱/۰۵/۲۰۱۵

پاچا او وزیر

پاچا غوښتل چې خپل وزیر وټاکي، د سیمې څلور تنه پوه او هوښیار کسان یې راوغوښتل او ټول یې یوې خونې ته بوتلل، ورته یې وویل:

- خو شېبې وروسته به د خونې دروازه په تاسو پسې بنده شي خو د دې خونې قلف څه عادي قلف نه دی، دا د ریاضي په فورمول خلاصیږي، خو پورې چې د ریاضي فورمول حل نه کړئ، قلف نه خلاصیږي.

له دې خبرې وروسته پاچا له خونې ووت او ورپې بند کړ.

خونه کې څلور پوهان پاتې شول، درې تنه پاڅېدل او د ریاضي فورمول په حلولو یې پیل وکړ چې د قلف خلاصولو چل زده کړي.

یو تن د د خونې په کنج کې غلی کېناست، سترگې یې پټې کړې او په ژور فکر کې ډوب شو.

درې تنه پوهان د ریاضي سوالونو په حلولو لگیا و و چې ناست کس راپورته شو، د دروازې پر لور روان شو، ورپې ټیل وهلو، پرته له کومې ستونزې خلاص شو او د باندې ووت. په خونه کې هغه درې کسان د ریاضي په حلولو دومره بوخت ول چې د وره خلاصېدو ته هېڅ متوجه نه شول.

خو شېبې وروسته پاچا له هغه عالم سره چې له خونې ووت بېرته خونې ته راغی او ویې ویل: - کار بس کړئ، ازموینه پای ته ورسېده او ما خپل وزیر انتخاب کړ.

پوهانو په حیرانیتا پوښتنه وکړه چې هغه خو غلی ناست و او هېڅ کار یې نه کاوه، نو تا ولې هغه خپل وزیر انتخاب کړ؟

نوی وزیر وویل: زه ځکه غلی کېناستم، خو پورې فکر وکړم چې ایا ورپه رښتیا هم بند شوی دی او کنه؟ بیا مې له ځانه سره فکر وکړ چې له کومه ځایه یې پیل کړم؟ او څه ډول دا ستونزه حل کړم؟ بس زه هم پاڅېدم او کله مې چې وروکوت نو خلاص و، زه هم له خونې بهر شوم.

پاچا وویل: بالکل همداسې ده. ور قلف شوی نه و، زه دې ته په تمه وم چې په تاسو کې څوک د موضوع په هکله رانه سمه پوښتنه وکړي، خو تاسو له واړه د ریاضي فورمول په حلولو پیل وکړ. دا هغه وخت و چې تاسو له لاسه ورکړ.

که ټول عمر مو زحمت ویستی وای نو دا فورمل به نه وای حل شوی. نو زما نوی وزیر پوهېږي چې
په څه وخت کې څه وکړي. لومړی پوښتنه باندې ځان پوی کړئ بیا یې د حل کوښښ وکړئ.

۲۰/۵/۲۰۱۵

د مسعود لعلی له کتابه

!له تیرې یې زده کړه

زده کوونکی په شکایت د استاد څنگ ته لاړه او د خلکو له بې ځایه انتقادونو او ملنډو یې گیلې
پیل کړې. استاد وویل

- چې د فلاني سیند په غاړه یوه توره تیرې ده، لاړه شه، چې څه دې زړه غواړي ورته ویې وایه، زړه
دې ښه تش کړه او بېرته راشه

زده کوونکی همداسې کوي، د سیند غاړې ته ورځي او څه یې چې په خوله راځي تیرې ته یې وایي،
له څه ځنډ وروسته بېرته د استاد څنگ ته ورځي

:استاد یې پوښتي

-زړه دې تش شو؟

:زده کوونکي په مسکا وویل

..هو هو

:استاد بیا پوښتنه وکړه

-تیرې ستا د خبرو پر وړاندې عکس العمل ونوده؟

:زده کوونکی حیران شو

..نه ! تيرې خو خبرې نه شي کولای

:استاد وويل

- حوصله له تيرې زده کړه، د دې لپاره چې د دوست او دښمن په خبرو ونه زورېږي بايد له تيرې يې زده کړي.

(د مسعود لعلی له کتابه/ به دنيا امده ايم تا ان را تغير دهيم)

جلال اباد

۸/۷/۲۰۱۵

ټکي

د يوه حاکم د هرکلي لپاره يوه ډله هنرمندان راغونښتل شوي وو، چې د هرکلي لپاره يې سندرې ووايي او موسيقي وغږوي.

:حاکم ځنډ وکړ او هوا هم سره وه، د هنرمندانو په کتار کې يوه کس له ځانه سره وويل

- هنرمندان ډېر دي، زه خو په دې سره هوا کې هېڅ غږ نه شم پورته کولای، که زه سندرې ووايم که يې ونه ووايم څه؟ راکه دوی به سندرې وایي زه به هسې خوله خوځوم

.حاکم راغی او د موسيقي استاد امر وکړ چې سندرې پيل کړي

يو مهال د ټولو هنرمندانو خولې خوځېدې خو اواز يې نه پورته کېده، ځکه هغه شيبه ټولو يو ډول فکر کړی و

۳۰/۷/۲۰۱۵

کابل

(د مسعود لعلی له کتابه/ عمر کوتاه نیست ما کوتاهي میکنيم)

د ځمکې په سر جنت

په تېرو زمانو کې یو استاد له خپلو زده کوونکو سره یوې بڼکلې سیمې ته لاړه چې د ځمکې پر سر د جنت په نوم یې شهرت درلوده.

د ځنگله یوې څنډې کې یوه زړه جونگره بڼکارېده، زده کوونکو یو بل ته وویل چې په دې سمسوره او اباد سیمه کې دومره زړه جونگره؟

یوه زده کوونکي د جونگرې وروټکاوه، پلار، مور او درې زامن له کوره راووتل چې زړې جامې یې په تنه وې او د غریبۍ او بې وسۍ نښې پکې له ورايه بڼکارېدې.

استاد ترې پوښتنه وکړه:

- تاسو چې له خلکو لرې په دې ځنگله کې او سپرې غله دانه له کومه کوئ؟ دلته خونه فصل شته او نه ښار او بازار شته.

د کور خاوند وویل:

- موږ یوه غوالرو، هره ورځ ډېرې شیدې کوي، شیدې په ښار کې خرڅوو او خپل د اړتیا وړ توکي پرې رانیسو. لږې شیدې چې پاتې شي، پنیرو او مستې ترې جوړوو او خپله یې خورو.

استاده د کور له خاوند نه مننه کوي او له زده کوونکو سره په خپله مخ ځي.

یو ځای کې استاد خپلو زده کوونکو ته وایي:

!هغه غوا د کور د خاوند ده، له کمره یې لاندې وغورځوئ

زده کوونکي حیرانېږي، خواړو چې د خپل استاد خبره ومنې، پای کې همدا سې کوي، غواله کمره لاندې غورځوي او په خپله مخ ځي.

کلونه وروسته هغه ځوان چې غوا یې وژلې وه، غټ مقام ته رسېږي، یوه ورځ پرېکړه کوي چې ځنگل ته لاړ شي او د کور له خاوند نه بښنه وغواړي او د غوا قیمت هم ورکړي.

ځوان چې کله ځنگله ته رسېږي گوري چې د زړې جونگرې پر ځای بڼکلې ځنگله جوړه شوې ده، شاخوا یې گنې ونې او گلان ولاړ دي، د کور په انگرې کې ډول، ډول موټر کتار درول شوي دي.

ځوان ورځي او د کور ورټکوي، کله چې د کور خاوند راځي راغلي ځوان يې پېژني چې هماغه کورنۍ ده. ځوان لا حيرانېږي او د کور له خاوند نه پوښتنه کوي

- ستاسو په ژوند کې دومره ستر بدلون؟ دا څنگه امکان لري؟ تاسو څه کړي دي؟

د کور خاوند وايي

- موږ يوه غوا درلوده چې د شيدو له پلورلو نه يې زموږ د کور مصارف پوره کېدل، هغه غوا له کمره ولوېده او مړه شوه. د کور د لگښت لپاره اړم شوم چې ځمکه کې فصل ورکړم، د فصل پخېدل ډېر وخت غواړي، نو اړ شوم چې ځنگله کې وچ لرگې راټول کړم او خرڅ يې کړم، کله مې چې وچې ونې وهلې نو اړ وم چې پر ځای نوي نيا لگي کېنوم. نيا لگيو پسې ښار ته لاړم، هلته مې نوې جامې، د کور اسباب او نور خيزونه وليدل.

تر لومړي فصل پورې مو لږې ستونزې درلودې خو کله مې چې فصل ورسېده زموږ ټولې ستونزې حل شوې. بيا مې خپل کارو بار لا پراخه کړ، پمبه مې وکړله، پمپې نه مې رخت جوړ کړ. اوس مې ژوند ډير ښه دی، مخکې مې هېڅ کله هم فکر نه و کړی چې د دې سيمې ځمکې به دومره ښه فصلونه کوي.

۲۴/۷/۲۰۱۵

(د مسعود لعلی له کتابه/ بهشت يا جهنم انتخاب به شماسټ)

چنگيز خان او شاهين

يوه ورځ چنگيز خان خپل گران شاهين په لاس کېنوي له خپلو سپاهيانو او درباريانو سره د ښکار لپاره ځنگله ته ځي.

له ډېرو منډو رامنډو وروسته هم ښکار نه شي کولی، ځکه خو ټول بېرته خپل پنهالي ته راځي.

چنگيز خان له خپلو ملگرو بېلېږي او يوازې ځنگله ته ځي چې ښکار وکړي.

ټوله ورځ په ځنگله کې په گرځېدو تېروي. چنگيز تېرى کيږي، خو د اوږي گرميو د ځنگله اوبه وچې کړې وې، په گرځېدو، گرځېدو، يو ځای کې اوبه پيدا کوي چې څاڅکى، څاکى توپري.

چنگيز خان خپل شاهين په يوې تېرې کېنوي او خپل جام د ابو څاڅکو ته نيسي. له څه څنډ وروسته جام ډکېږي. همدا چې جام خولې ته را پورته کوي، شاهين په يوه پرک سره د چنگيز خان د ابو جام چپه کوى او بېرته په خپل ځای کېږي. چنگيز خان ته سخته غوسه ورځي، خو شاهين دده د خونې مرغه وي او هېڅ هم ورته نه وايي.

چنگيز خان جام پاکوي او بيا يې د ابو څاڅکو ته نيسي، لانيم شوى نه وي چې شاهين يو ځل بيا په جام بريد کوي او چپه کوي يې.

دا ځل چنگيز خان لا قهرېږي، دا ځل جام د ابو څاڅکو ته ږدي او خپله توره په لاس ودرېږي.

جام له ابو ډکېږي، لايې شونډې نه وې وروړې چې شاهين پرې حمله کوي، خان چې همدې ته متوج وي، شاهين په توره وهي او وژني يې.

خان چې تندې وار خطا کړى وي، په يوه منډه د ابو سرچينې ته ورځي چې ژر جام را ډک او ويې څښي.

کله چې سرچينې ته رسېږي گوري چې د ابو په ډنډ کې ډېر خطرناکه مار مې پورته دی او که خان دا اوبه څکلي وای، هماغه شېبه به يې د مرگ لپاره سر اېښى وای.

خان د خپل شاهين په مرگ سخت خواشینی کېږي، مې جسد يې غېږ کې اخلي، مانې ته ورځي او درباريانو ته امر کوي چې د شاهين مجسمه جوړه او په وزره يې دا جمله وليکي

(د قهر پر مهال هر ډول عمل د ناکامۍ لامل کېږي)

چي ٽوله خونه ډکه شي

له ډېرو کلونو منډو، ترږو وروسته په سپين سرد کاروبار خاوند شو، بوډا ستر سوداگريز مرکز جوړ کړ، چې زرگونو خلکو ته يې د کار او فعاليت زمينه برابره کړه.

له څه وخت وروسته بوډا ته اندېښنه پيدا شوه چې له مرگ وروسته به يې دا کاروبار څنگه کېږي؟
ځکه چې بوډا اولاد نه درلوده.

هغه ته خپل درې ورېرونه تر هر چا نژدې او منلي وو. يوه ورځ درې واړه ورېرونه راغواړي، ټولو ته يوه اندازه پيسې ورکوي او ورته وايي:

- دا پيسې واخلي، داسې خيز پرې واخلي چې زما خونه ډکه کړي، کونښن وکړي چې لږې پيسې مصرف کړي او تر مازديگره به بېرته راځي.

ورېرونه ښار ته روانېږي، هر يو په دې فکر کې وي چې څه واخلي چې تر نورو غوره وي او خونه دې هم پرې ډکه شي، هر يو په خپل کار پسې روانېږي او مازديگر د خپل تره دفتر ته ډک لاسونه ورځي.

لومړی ورور غټې، غټې بوجۍ خونې ته دننه کوي، کله چې بوجۍ خلاصوي گوري چې (سفنچ) نه ډکې دي، يوې شېبې کې خونه ډکه کېږي.

دوهم ورور راځي، ده سره هم غټې، غټې بوجۍ وي کله يې چې خلاصوي گوري چې ټولې له هوايي پوکانو ډکې دي، خونه له رنگارنگو پوکانيو ډکه کېږي.

درېيم ورور د وره په مخ کې ديواله ته ډډه لگولې وي، تره ترې پوښتنه کوي:

- بچيه! تا څه راوړي؟ ولې غلې يې؟

وراره يې په ځواب کې وايي:

- کاکا جان! ماته دې چې کومې پيسې راکړې وې، نيمې مې خپلې کورنۍ ته ورکړې، ځکه چې تېره شپه مو کور اوړ واخيست او هېڅ مو نه درلودل. لاره کې مې د ځوانانو خيريه ټولنه وليده، څه پيسې مې له هغوی سره مرسته وکړه او څو روپۍ چې راسره پاتې شوې، يوه شمع مې راوړه. شمعي ته اور اچوي، د شمعي تته رڼا د خونې هر گوټ ته ځان رسوي او رڼوي يې.

ټوډا خپل وراره په غېره کې نيسي، ښکلوې يې او وايي:
-ته زما د شتو گټونکې يې، تاله هغو پيسو چې ما درکړې وې ډېره ښه او پرځای گټه واخيسته، ته
!زما ځای ناستی يې، مبارک دې شه

(د مسعود لعلی له کتابه/ جانب عشق عزيز است، فرومگذارش)

۰۵/۰۷/۲۰۱۵

هغه ته خپل درې ورېرونه تر هر چا نژدې او منلي وو. يوه ورځ درې واړه ورېرونه راغواړي، ټولو ته
يوه اندازه پيسې ورکوي او ورته وايي

-دا پيسې واخلي، داسې خيز پرې راوړئ چې زما خونه ډکه کړي، کوبښن وکړئ چې لږې پيسې
مصرف کړئ او تر ما زديگره به بېرته راځئ

ورېرونه ښار ته روانېږي، هر يو په دې فکر کې وي چې څه واخلي چې تر نورو غوره وي او خونه دې
هم پرې ډکه شي، هر يو په خپل کار پسې روانېږي او ما زديگر د خپل تره دفتر ته ډک لاس ورځي

لومړی ورور غټې، غټې بوجۍ خونې ته دننه کوي، کله چې بوجۍ خلاصوي گوري چې (سفنچ) نه
ډکې دي، يوې شپې کې خونه ډکېږي

دوهم ورور راځي، ده سره هم غټې، غټې بوجۍ وي کله يې چې خلاصوي گوري چې ټولې له
هوايي پوکانو ډکې دي، خونه له رنگارنگو پوکانيو ډکېږي

درېيم ورور د وره په مخ کې ديواله ته ډډه لگولې وي، تره ترې پوښتنه کوي

-بچيه! تا څه راوړي؟ ولې غلې يې؟

وراره يې په ځواب کې وايي

-کاکا جان! ماته دې چې کومې پيسې راکړې وې، نيمې مې خپلې کورنۍ ته ورکړې، ځکه چې
تېره شپه مو کور اور واخيست او هيڅ مو هم نه درلودل. لاره کې مې د ځوانانو خبريه ټولنه وليده،

څه پيسې مې له هغوی سره مرسته وکړه او خور وپې چې راسره پاتې شوې، يوه شمعې مې راوړه.
شمعې ته اور اچوي، د شمعې تته رڼا د خونې هر گوټ ته ځان رسوي او رڼوي يې

بودا خپل وراره په غېره کې نيسي، بنکلوي يې او وايي

-ته زما د شتو گټونکې يې، تال له هغو پيسو چې ما در کړې وې ډيره بڼه او پر ځای گټه واخيسته، ته
!زما ځای ناستی يې، مبارک دې شه

(د مسعود لعلی له کتابه / جانب عشق عزيز است، فرومگذارش)

۰۵/۰۷/۲۰۱۵

جلال اباد

خدای (ج) ته لیک

یوه ورځ د پوست د ادارې کارکوونکي یو لیک ترلاسه کوي چې پرې لیکلي وي (خدای ج) ته لیک (ماورینو ته اندېښنه پیدا کېږي، ټول په ګډه لیک پرانیزې، لیکل شوي وي پاکه ربه، زه یوه زړه کونډه یم، سخت ژوند لرم، یوه اوونۍ وروسته نوی کال دی، ما ورته لس (ډالره په خورا سختۍ راټولې کړې وې چې هغه هم رانه غلو یوړې. اوس حیرانه یم چې څه وکړم؟ (پرتله تابل څوک نه لرم چې مرسته ترې وغواړم د پوست کارکوونکي چې د لیک تراغیزلاندې راغلي وي، خپل جیبونه لټوي، راټولې شوي پیسې ۹۲ ډالره کېږي. دوی هم پیسې په لیک کې ورلیږي. له نوي کال وروسته د هماغې مېرمنې بل لیک راځي چې پکې لیکل شوي وي پاکه خدایه! له تانه ډېره مننه کوم چې له ماسره دې مرسته وکړه، ستاسو له برکته مې خوښ او خوشاله اختر تېر کړ. خو هغو پیسو کې څلور ډالره کم وو، ډاډه یم چې دا پیسې به د پوست کارکوونکو وهلې وي.

۳۰/۷/۲۰۱۵

کابل

(...د مسعود لعلی له کتابه / مثل زرافه باش)

د بهلول جومات

وايي: بهلول په لاره تېرېده، يوه ډله خلک يې وليدل چې د جومات په جوړولو لگيا دي، پوښتنه يې وکړه:

- دا څه کوي؟

خلکو ورته وويل جومات جوړوو.

بهلول بيا پوښتنه وکړه:

- د څه لپاره؟

خلک حيران شول چې څه ځواب ورکړي، يوه وويل:

- د خداي د رضا لپاره.

بهلول د خلکو د ازموينې لپاره د شپې راځي او د جومات په سرليکي (د بهلول جومات)

سبا چې خلک خبرېږي راځي او بهلو ته ښه خيټه وهل ورکوي چې ولې يې د خلکو زحمتونه د ځان په نامه کړي دي.

بهلول خوارکي وايي:

- خوتاسو ويل چې جومات د خداي د رضا لپاره جوړو. خلک به غلط شي، اما الله خو هرڅه نه خبر ادي!

د شیطان وسیلې

وايي: يوه ورځ شيطان پرېکړه وکړه چې نور به له خپلې دندې استفا ورکوي، خپل ټول وسايل يې بازار ته د پلورلو لپاره يورل.

په وسايلو کې ځان غوښتنه، کرکه، وېره، قهر، حرص، حسد، شهوت، نفرت او داسې نورې وسايلې شاملې وې.

خو په دغو وسايلو کې يوه يې ډېره زړه ښکارېده او بيه يې هم ترنورو ډېره گرانه وه. يوه کس ترې پوښتنه وکړه:

-دا گرانه وسیله څه شی ده؟

شیطان ځواب ورکړ:

-دا نا اميدي يا ناهيلې ده.

اخيستونکي پوښتنه وکړه:

-نو ولې ترنورو دا ډېره گرانه او زړه ده؟

شیطان يې په ځواب کې وويل:

-دا ځکه چې دا وسیله ترنورو ماته ډېره گټوره وه، کله چې نورو وسايلو گټه نه کوله نو بيا مې له دې وسايلې نه گټه اخيسته.

کله چې به مې يو څوک ناهيلی کړ بيا نو هر کار مې چې غوښته ورباندې ترسره کاوه مې. دا وسیله مې په هر انسان امتحان کړې ده، ځکه خو داسې زړه شوې.

۱۰/۵/۲۰۱۴

کابل

د مينې معجزه

په المان کې يوې ښځې او خاوند ډېر خوشاله ژوند درلوده، په ژوند کې يې د هېڅ شي کمې نه و، کمې يواځې د اولاد و.

يوه ورځ د غم غلطولو لپاره يوه ځنگله ته په چکر لاړل. لايې په ځنگله کې ننداره نه وه پېل کړې چې، ښځې ناڅاپه د پرانگ يو وړوکی بچۍ وليده، ښځې منډه کړه او د پرانگ بچۍ يې په غېږ کې ونيوه او موټر ته په منډه ورغله او له ځنگل نه وتېښتېدل.

اوس د کورنۍ دوه کيسزه غړي درې شول، ښځې د پرانگ د بچي پالنه او روزنه په داسې ډول کوله لکه خپل اولاد يې چې وي.

پرانگ لکه د دغې دوه کيسزې کورنۍ مشر اولاد، د مينې او پېرزوينو په ماحول کې زلمی کېږي. وخت تېرېده، د ښځې خاوند مړ شو، د خاوند له مړگ سره ښځې بايد د پېسو د لاسته راوړلو لپاره کار کړی وای، ښځې په يو بل ښار (مجارستان) کې دنده پيدا کړه، مېرمن اړه وه چې د شپږو مياشتو لپاره له پرانگه بېله شي.

مېرمن خپل پرانگ ژوبن ته وسپاره، د ساتنې او پالنې پېسې يې هم ورکړې او د ژبن له مسوولينو نه ليک اخلي چې هر وخت يې ليدو ته راتللی شي او که هروخت وغواړي پرانگ بېرته اخيستلی شي.

مېرمن خپل نازولی او يواځيني همراز د لومړي ځل لپاره يوازې پرېږدي او په اوږد سفر روانېږي. له شپږو مياشتو بېلتون وروسته مېرمن په ډېره بېرته ژبن ته ننوځي او رسا هغه قفس ته ورځي چې خپل نازولی پرانگ يې پکې اچولی و، د قفس ور خلاص وي او دننه ورځي:

- او وزما ښکليه پرانگه! زه په تاسو پسې څومره خفه شوې وم. زه له تاسره ډېره مينه لرم!

مېرمنې له پرانگ نه غبرگ لاسونه چاپېره کړي وو، پرانگ هم د ښځې په اوږه خپل سر کېښوده، چې ناڅاپه د پرانگ د ساتونکي شوراو چېغې پورته شوې.

- او خدايه! وه مېرمنې! ستا پلانگ ستا له بېلېدو شپږ ورځې وروسته مړ شو. دا ستا پرانگ نه دي، دا يو داړونکی پرانگ دی.

خو وخت له وخته تېر شوی و، د ساتونکي چېغو او شور کومه گټه نه کوله، ځکه چې پرانگ د مېرمنې له مینې ډکه غېږه کې خړی، خړی پروت و.

۱/۳/۲۰۱۴

د نور په لټه

يو هلک يو پوه او عالم ته ورځي، ورته وايي:
کلونه کېږي چې د نور په لټه يم، فکر کوم چې نژدې شوی يم ورته، خو تاسو راته دا ووايي چې تر دې وروسته څه وکړم چې نور ته ورسېږم؟
عالم ترې پوښتنه وکړه:

- څه کار کوې؟

هلک وايي:

- تردې دمه مې کوم کار نه دی زده کړی، پلار او مور مې راسره مرسته کوي، فکر کوم چې دا موضوع به ډېره مهمه نه وي.

عالم وايي:

- سمه ده خو ته داسې وکه چې نیمه دقیقه رسا د لمر سترگې ته وگوره!

هلک د عالم اطاعت کوي او د لمر سترگې ته گوري، نیمه دقیقه وروسته ورته عالم وايي چې اوس نو شاوخوا منظره وگوره او ووايه چې څه شي وينې؟

هلک وايي:

- ماته خو هېڅ هم نه ښکاري، سترگې مې د لمر رڼا وړي دي.

عالم يې په ځواب کې وايي:

- څوک چې يواځې د نور په لټه وي او خپله دنده نه پېژني، له مسووليت نه تېښته کوي هېڅ کله به نور پيدا نه کړي. څوک چې يوازې لمر ته گوري په سترگو به يې تياره وي.

۱۳/۰۵/۲۰۱۴

کابل

د نيکي بدله

يو سړی له خپل اس او سپي سره چېرې روان و، يو ځای کې، ناڅاپه يو زورور اواز پورته کېږي او ټول خلک مړه کېږي. سړی بې له دې چې په ځان پوی شي، بلې دنيا ته ځي. سړي له خپل اس او سپي سره مزل کولو چې يوې دښتې ته ورسېدل، دښته کې هوا سخته گرمه وه، ټول تندي پسې واخيستل.

له لرې يې په يوې مرمړينې دروازې سترگې ولگېدې چې، له دروازې هاخوا ښکلي بڼې او د روانو اوبو رنې چينې هم ښکارېدې. سړی په بيرته وره ساتونکي څنگه ته ورځي:

- سلام! ورځ مو نیکمرغه.

- ستړی مه شې!

- دا ښکلې ځای څه نومېږي؟

- دا جنت دی جنت.

سړی مسک شو، په لوړ غږ يې وويل:

- څومره ښه! اخر جنت ته راغلم! اوس که خیر وي د دې رنې چينې په اوبو به ځان ښه موږ کړم.

ساتونکی يې په ځواب کې وايي:

- کولای شي چې لاړ شې. هر څومره اوبه چې څکلې شي ويې څښه.

- اس او سپی مې هم تږي دي.

-بخښنه غواړم، دې ځای ته څاروي او ځناور نه شي تللی.

د ساتونکي له دې خبرې سره مساپر خواشینی کیږي، که څه هم چې ډېر تېری وي، خو اوبه نه څکي او روانېږي.

له اوږد مزل وروسته یوې کروندې ته رسېږي، کرونده سمسوره وي، د یوې ونې لاندې یو کس غځېدلی وي او پر مخ یې څادر غوړولی، مساپر پرې غږ وکړ:

-سلام! ورځ مونږه څه.

پروت سړي د مساپر سلام ته ځواب ورکوي، مساپر ورته ووايي:

-زه، اس او سپی مې ډېر تېري یو.

پروت سړی په لاس اشاره کوي:

-د هغو تېرو شاته یوه چینه ده، لاړ شئ چې څومره اوبه څکلی شئ و یې څکئ.

مساپر له خپل اس او سپي سره د چینې پر لور روانېږي، هلته اوبه څکي او بېرته د پروت سړي څنگ ته ورځي.

-ډېره زیاته مننه، موږ مو له مرگه وژغورلو.

-هر وخت مو چې زړه وي دلته راتللی شئ.

-د دې ځای نوم څه دی؟

-جنت.

مساپر حیرانېږي او وایي:

-د مرمینې دروازې ساتونکي هم وویل چې هغه ځای جنت دی او ته وایی چې دا ځای جنت دی؟

-هغه ځای جنت نه هغه دوزخ دی، دوزخ.

مساپر په بېرته وویل:

-تاسو باید د هغوئ مخه ونیسئ. ځکه چې ستاسو له نوم نه استفاده کوي، غلط مالومات خلک بې لارې کوي.

- نه! حقيقت کې هغوی له موږ سره ډېره مرسته کوي، ځکه هغه کسان چې خپل ملگري او دوستان يوازې پر پردې همالته پاتې کېږي.

۱۴/۵/۲۰۱۴

کابل

د لیونو پاچا

په تېرو زمانو کې یو جادوگر غوښتل یې د یوه هېواد پاچاهي ښکته کړي. د ښار په څاګانو کې یو ډول جادويي دارو اچوي چې ټول خلک لیونیان شي. همداسې وشول، پرته د پاچا له کورنۍ نه چې ځانګړې څاګانې یې درلودې، د ښار ټول ولس لیونی شو.

پاچا دې پېښې ډېر خواشینی کړ. یو شمېر فرمانونه یې صادر کړل خو د هېواد ملی امنیت، د ولس روغتیا او نورې چارې په سمه توګه سمبال کړي.

خو پولیسو او دولتي چارواکو هم د هغو څاګانو اوبه څښلې وې چې جادو شوې وې، نو امنیتي او دولتي چارواکو وویل چې پاچا لیونی شوی دی، ځکه خو په ګډو وډو سره دی. د پاچا فرمانونو ته هېڅ پام نه کوي.

کله چې ولس د پاچا له فرمانونو خبر شو، له واره یې په لاریونونو پیل وکړ او له پاچا یې غوښتنه کوله چې ژر تر ژره دې استعفا وکړي.

خو د پاچا مېرمنې له هوښیاری نه کار واخیسته، پاچا ته یې وویل:

- هرڅومره ژر چې کېږي باید د هغو څاګانو اوبه موږ هم وڅښو، خو موږ هم د ولس په شان شو، ګنې هرڅه به تبا شي.

پاچا همدا سې وکړل، د پاچا ټولې کورنۍ د لیونتوب اوبه وڅښلې او له واره یې په اپلتو پیل وکړ.
ولس چې ولیدل پاچا هم د دوی په شان دی نو ویې ویل:

- زموږ پاچا تر ټولو غوره او هوښیار پاچا دی، یوازې همدا د پاچاهي لیاقت لري او بس.

کابل

۲۰۱۴-۵-۸

ډالۍ

یوه هوښیار سړي نوی او ښکلی کور اخلي، د نوي او ښکلي کور تر څنگ یو پخوانی، زوړ کور وي
چې یو بوډا او شوم سړی پکې او سپړي. هغه تل هڅه کوله چې د ښکلي کور خاوند سره څخه
وکړي، کله به یې ښیښې ور ماتولې او د کور مخې ته به ورته ډیران اچولو.

یو سهار د ښکلي کور خاوند باندې راووت گوري چې ډک سطل ډیران یې د کور مخې ته اېښی دی.
د کور خاوند سطل تشوي په اوبو یې وینځي او بیا یې له تازه مېوو ډگوي. د بوډا کور ته روانېږي
او ور یې ټکوي.

د وره له ټکېدو سره بوډا خوشاله کېږي چې د ښکلي کور خاوند یې په قهر کې دی او اوس به
ور سره څخه وکړي.

همدا چې ور خلاصوي گوري چې د ښکلي کور خاوند له ډک سطل مېوو سره ولاړ دی، له سلام
وړوسته یې د میوو سطل ورکړ او په مسکا یې وویل

.. چا سره چې څه ډېر وي په دوستانو یې وېشي

(د مسعود لعلی له کتابه / (جانب عشق عزیز است فرو مگذارش)

۰۱/۰۷/۲۰۱۵

جلال اباد

دوه ناروغان

دوه ناروغان د روغتون په يوې خونې کې بستر شول، يو ناروغ چې د کرکۍ تر څنګ پروت و، کولای يې شول چې شپه ورځ کې يو ساعت په خپل ځای کې کېږي.

د ده ځای د کرکۍ تر څنګ و، خو بل ناروغ ته هيڅ اجازه نه وه چې له ځايه پورته شي او يا هم کېږي.

د کرکۍ د څنګ ناروغ به يو مازيګر بل مازيګر له کرکۍ نه بهر کتل او څه به يې چې ليدل بل ناروغ ته به يې ويل:

-وګوره! بهر د سيند غاړه ده، گڼې ونې او گلان هم لري، هرڅوک سيل او چکر ته راځي، ماشومان،..... مېرمنې، نارينه هلمته وګوره هلمته! د گلونو څنګ کې دوه مين ناست دي.

د ده له خبرو سره به پروت ناروغ د خوبۍ احساس کاوه، د ژوند تېرې خاطرې به يې ذهن ته راتلې او له هرې خاطرې نه به يې خوند اخيسته. دی نور عادت شوی و، تل به د مازيګري په تمه و.

يو سهار چې کله له خوبه راپاڅېده ګوري چې د کرکۍ د څنګ ناروغ مړ شوی دی.

د خپل يو اخيني ملګري په مړينه سخت خواشینی کېږي.

څه وخت وروسته ناروغ له ډاکټرانو غواړي چې د ده ځای د کرکۍ څنګ ته يوسي، خبره يې ومنل شوه او ناروغ يې د کرکۍ څنګ چپرکټ ته بوتله.

ناروغ چې له ځايه نه شو پورته کېدای په ډېر زحمت او د لېچو په زور يې ځان کرکۍ ته نژدې کړ. اوږده ساه يې واخيسته لکه له ډېرو هلوځلو وروسته چې خپلې موخې ته رسېدلې وي. ناروغ په خواږه نظر له کرکۍ د باندې وکتل، خو ناڅاپه يې له خولې اه ووت او حک حيران شو. له کرکۍ بهر يوازې سپين ديوال ښکارېده او بس.

ناروغ ګومان وکړ چې شايد ديوال نوی جوړ شوی وي، له نريسي يې پوښتنه وکړه:

-دلته څه روان دي؟ له دې کرکۍ نه خو هېڅ هم نه ښکاري؟ ملګري به مې د ساحل او ګولونو يادونه کوله؟

نريسي يې په ځواب کې وويل:

..هغه ناروغ مړ و.

ځواک

وايي: پخوا زمانو کې يو کس له ماشومتوبه غرونو کې تېرې ماتولې، دا يې کار او دنده وه. په خپل کار او کسب کې ډېره ستړی او ناخوښه و.

يوه ورځ د يوه سوداگر د کور له مخې تېرېده، زړه کې يې وگرځېدل چې کاش دى هم سوداگر وایي، خوښ او خوشاله ژوند به يې درلودلای، خلکو کې به شتمن او ځواکمن وای.

د خداى کره دي، په يوې شېبې کې کارگر نه شتمن سوداگر جوړ شو، هستي، دارايي، مزدوران د هېڅ شي کمى نه و. هغه فکر کاوه چې د ښار تر ټولو ځواکمن انسان دى.

يوه ورځ يې د ښار حاکم وليده چې د کور له مخې يې تېرېده، خلکو ورته درناوى کاوه او گڼه: ساتونکي ورپسې روان وو، له ځانه سره يې وويل

- کاش زه هم حاکم وای، چې خلکو راته درناوى او عزت را کړی وای او زه تر هر چا ځواکمن او پياوړی انسان وای.

دعا يې قبوله شوه، يوه شېبه کې حاکم شو. يوه ورځ په روان تخت کې ناست و چې د لمر وړانگو: وسپځه، لمر ته يې وکتل او ويې ويل

.. لمر تر ټولو ځواکمن دى، کاش لمر وای

همدا سې وشول کارگر نه لمر جوړ شو. يوه ورځ يې د وړانگو مخه تورو ورپځو ونيوله، له ځان سره يې وويل

.. ورپځو خوزما مخه ونيوه! له مانه ورپځې هم ځواکمني دي

څو شيبې وروسته ترې ورپځې جوړې شوې، خو تيز باد راغی او ورپځې يې خورې ورې کړې. بيا يې فکر وکړ چې له ورپځو نه باد ځواکمن دى، کاش باد وایي

هماسې وشول، ورېځو نه باد جوړ شو، هرڅه يې په مخه کړل، يوه غره ته ورسېده، ډېره هڅه يې وکړه چې غراو د غره کانې هم له ځانه سره يوسي خو بريالۍ نه شو.

بيا يې دعا وکړه چې کاش ترې غر جوړ شي ځکه په غره د هچا زور هم نه رسېږي. همداسې وشول، باد نه غر جوړ شو.

يوه ورځ يې يو دروند غږ واوړېده، داسې يې احساس کړه لکه اوس چې ماتېږي. پاس يې وکتل، گوري چې بينادم خټک په لاس په غره گوزارونه کوي، د غره وجود ورپېده، يوې شېبې کې يې له غره غټې، غټې تيرې بېلې کړې. غره حيران، حيران کتل خو وس يې نه رسېده، د خپلو وجود ننداره يې کوله چې ټوې ټوې ترې بېلېږي.

(د مسعود لعلې له کتابه / بهشت يا جهنم، انتخاب به شماست)

کابل

۱۲/۰۷/۲۰۱۵

ښکاريان

دوه ښکاريان د ښکار لپاره روان شول، د بنښته کې له لېوانو سره مخامخ شول، ښکاريان ووېرېدل او له لېوانو يې تېښتېته وکړه. دوی مخکې او لېوان ورپسې شول، يوه ښکاري خپل توکي چې په شا کړي يې وو، وغورځول چې باري يې سپک شي او تېزه منډه ووهي.

دوهم ښکاري په خپل ملگري وخنډل، ورته يې وويل

- که څومره هم تېزه منډه ووهو، له لېوانو نه شو تېښتېدای، هغوی له موږ نه ډېر گړندي دي، خو شپېو کې به مو ونيسي.

لومړي ښکاري وويل

زه هم پوهېږم چې له لېوانو نه شم مخکې کېدای، زه غواړم له تا مخکې شم، که په دې کار کې بريالی شوم نو پوی شه چې ځان مې ژغورلی دی.

۱۸/۰۷/۲۰۱۵

کابل

د مسعود لعلی له کتابه / بهشت يا جهنم انتخاب با شماست

سځوډ

دوه ناروغان ډاکټر ته د درملنې لپاره لاړل. ډاکټر د دوی د ازموینې پایلې دوی ته په یوه لیک کې ولېږلې.

یوه ته یې لیکلې وو چې روغ رمت دی او هېڅ ډول روغتیا یې ستونزه نه لري او بل ته یې لیکلې وو چې د زړه ناروغي یې خطرناکه ده، که څه هم گټه نه لري خو بیا هم د څه وخت لپاره بنکې سیمې ته په چکر لاړ شه.

روغ کس ته هغه لیک ورسېده چې پکې لیکل شوي و، د زړه ناروغي دې خطرناکه ده او د ژوند شېبې یې پای ته رسېدلي دي. ده هم سسته ونه کړه، له مخې په سفر روان شو، خو ورځې وروسته مړ شو.

ناروغ ته هغه لیک ورسېده چې هېڅ ډول ستونزه نه لري بلکه رک روغ دی. ناروغ خو ورځې وروسته روغ جوړ شو او ژوند ته یې دوام ورکړ.

د مسعود لعلی له کتابه / به دنیا آمده یم تا ان را تغیر دهیم

کابل

۱۲-۳-۲۰۱۴

شتمن بوډا

بوډا پلار خپله ټوله شتمني په خپلو درېوو زامنو يو برابر وېشله، خو هغه قيمتي الماس چې له پلرونو ورته په ميراث پاتې شوی له ځانه سره وساته

بوډا خپلو زامنو ته وويل

- لاړ شئ نړۍ کې وگرځئ، ښه او بد ووينئ، کله چې په ټاکلي وخت بېرته راغلی، الماس به هغه چاته ورکول کېږي چې تر ټولو غوره کار ترسره کړي

زامنو د پلار خبره ومنله او په اوږدو سفرونو روان شول، له مياشتو او کلونو وروسته زامنو بېرته کورته راځي.

يوه ورځ پلار درېواړه زامنه کېنوي ورته وايي

- کيسه وکړئ! د خپل هغه غوره عمل کيسه وکړئ چې تاسو پرې وياړئ، اوږده موده مو تېره کړه څه موراوړي چې الماس پرې واخلي؟

لومړی مشر زوی خپله کيسه کوي

- يوه سوداگر خپله ټوله شتمني ماته پرېښوده، ما په پوره امانت دارئ په هغو پيسو تجارت وکړ او له گټې سره مې بېرته سودا گرتنه وسپارله

پلار وويل

..ستر کار دې کړی دی، غټ زړه غواړي خو تا يوازې خپله دنده سرته رسولې، دا ستا دنده ده

دوهم زوی کيسه کوي

- يوه ورځ د سيند په غاړه روان وم چې گورم يو ماشوم سيند کې د ډوبېدو په حال کې دی نو له خطره سره، سره مې هغه له اوبو ژوندي را و وېست

پلار وويل

..که هر څوک وای همدا سې بې کول، منم چې ښه کار دې کړی دی خو دومره هم نه چې الماس وگټې

کشر زوی خپله کیسه کوي:

- یوه ورځ مې غره کې خپل مالونه خړول چې ناڅاپه مې هغه کس ولیده چې زما ډېر کلک دښمن و.
هغه له لوړ کمره ځوړند شوی و، که یوه شېبه نه وای ورغلی سړی لاندې لوېده او مړه کېده خو ما
ورسره مرسته وکړه، سړی مې راپورته کړ.

:بوډا پلار خوشاله شو، زوی یې په تندي ښکل کړ

- ته زما ویاړ یې! تا د بدې ځواب په نیکی ورکړ چې دا تر ټولو غوره کار دی. د الماس گټونکی ته
!بې

۲۹/۰۶/۲۰۱۵

شتمني

وايي: يوه سپينزېري مسافر د لارې په اوږدو کې ډېر قيمتي کاني پيدا کوي. يو ځای کې له بل مسافر سره مخ کېږي چې وږی تږی په دښته کې پروت دی. بوډا وږي ته ډوډۍ ورکړه، بيا يې د اوبو بتک پسې، خپلې خورجينې ته لاس کړ، د اوبو له بتک سره قيمتي کاني هم راووت. وږي چې کاني وليده نو په صفتونو يې پيل وکړ، بوډا وږي ته وويل: ..که ډېر دې خوښ شوي وي او ته پرې هوسا کېږي نو ته يې واخله. له دې سره وږي سړي کاني واخيست او له دې وېرې چې بوډا پښېمانه نه شي د سترگو په رپ کې ورکېږي. له څه وخت وروسته بوډا بيا له وږي سره مخ کېږي، وږی ورته هغه قيمتي کاني بېرته ورکوي. بوډا: حېرانېږي او د علت پوښتنه ترې کوي، وږی وايي: -کله مې چې کاني خپلې کورنۍ ته ښکاره کړ نو ټولو ويل چې دا خورا نايابه کاني دی، بايد په سمه توگه يې ساتنه وکړو، هسې نه چې خلک خبر شي او غله يې راځيني يوسي. ارامه ژوند مو ورسره نارامه شو، ټوله شپه مو په وينه تېروله، د زامنو او ورونو ترمنځ مې جگړې پيل شوې، له مور، پلار او مېرمنې سره مې هم شخړې وکړې. چې سره مې په گريوان ته ښکاره کړ نو پوه شوم چې ټوله ستونزه کاني زېږولې ده. زما کور کې د مينې او محبت ځای نفرت او کرکې نيولی دی، زه دا گاني نه غواړم، سوکالي په شتمني کې نه ده.

(د مسعود لعلی له کتابه /به دنيا امده ايم تا ان را تغير دهيم)

06/07/2015

جلال اباد

شنډه ونه څوک په کابو نه ولي

وايي امريکا کې يوه داسې پېښه رامنځته شوه چې خلک يې حيران کړل، فرهنگي او علمي کړيو سخت غبروگونونه وښودل.

د امريکا له ټولو ښارونو نه فرهنگيانو او علمي شخصيتونو د شيکاگو پر لور هجوم راوړ، خو ځانته حقيقت معلوم کړي.

(رابرت هاجينز) چې د امريکا له يو عادي پوهنتون نه فارغ شوی و او په تېر کې گارسون، نجار، ښوونکی او دوکاندار تير شوی و اوس د امريکا د ستر پوهنتون، يانې شيکاگون ريس مقرر شوی. د رياست پرمهال رابرت ۳۰ کلن و.

په هرې غونډې، هرې ورځپانې او هر تلویزيون کې په رابرت نيوکې کېدې، ټولو ويل چې رابرت يو بې تجربې انسان دی او د دې سترې دندې وړتيا نه لري.

يو کس د رابرت د پلار څنگ ته ورغی، ورځپانې يې د رابرت پلار ته ورنښکاره کړې:

- دا څه حال دی؟ رابرت بېچاره گي پسې په هرځای کې خبرې کېږي او نيوکې پرې کوي...

د رابرت پلار مسک شو، ورځپانې يې ترې واخيستې او په ميز يې کېښوده، په خدا يې وويل:

- شنډه ونه څوک په کابو نه ولي!

څه وخت وروسته ځينو، ځينو ويل چې رابرت يو نابغه دی.

د دلکارنگي له کتابه / ائين دوست يابې.

شهزاده ويلز

شهزاده ويلز چې وروسته اتم ادوارد هم شو، سره د دې چې د شاهي کورنۍ غړی او د پوره قدرت خاوند و، د زده کړې په لړ کې پرې، دا ستره نړۍ لکه د ميرې د سترگې په شان تنگه شوه.

د دې پرځای چې ټولگيوال او محصلين ورسره ملگرتيا وکړي چې د سبا ورځې پاچا يا مشر به وي، برعکس هر چا کوبښن کاوه چې يوه لغته يا يوه خپېره ورکړي.

يوه ورځ د کالج په يوې گونډۍ کې ناست و او ژړل يې چې د استاد وړ پام شو، استاد يې څنگ ته ورغی او د ژړا لامل يې ترې وپوښته. شهزاده که څه هم نه غوښتل چې استاده ته شکايت وکړي، خو استاد پرې زور اوړ شو.

استاد چې له پېښې خبر شو، نو سم دستي يې لويه غونډه راوغوښته، استاد له محصلينو نه پوښتنه وکړه چې ولې شهزاده سره جنگ او جگړې کوي؟

پای کې محصلينو په خپلې گناه اعتراف وکړ او ويې ويل:

- موږ ځکه شهزاده ته وهل ټکول ورکول چې که سبا زموږ مشر يا پاچا شي نو موږ ووایو چې ما خو خپل پاچا وهلی او رټلی دی.

د لکارنگي له کتابه / ائين زندگي.

عمر قیمت نه لري

وايي: يوه سړي خپل ټول عمر د پېسو په راټولولو تېره کړ، حلال او حرامو ته يې نه کتلې پیسې يې راټولولې.

سړی چې نور بوډا شوی و، ويې غوښتل چې د عمر پاتې برخه په آرامۍ او سوکالۍ کې تېره کړي، ځکه چې درې لکه دیناره يې درلودل.

سړی په همدې فکرونو کې و چې عزرائیل (ع) يې خواته راغی چې ساه يې واخلي. سړي وويل:

-ټول عمر مې کړاوونه تېر کړل، کار مې وکړ، اوس چې غواړم له خپلې شتمنۍ نه ګټه واخلم چې سوکاله ژوند ولرم، ته راغلی يې چې ساه مې واخلي، ایا دا زما سزا ده؟

عزرائیل (ع) د سړي خبرو ته هېڅ پام نه کوي، سړی بیا په زاریو پیل کوي:

-دا سل زره دیناره واخله او ماته یوازې درې ورځې وخت راکړه، بیا راشه او ساه مې واخله.

عزرائیل (ع) بیا هم انکار کوي.

سړی ورته بیا په زاریو وايي:

-راځه دوه سوه زره دیناره واخله او دوه ورځې وخت راکړ!

خو عزرائیل (ع) په خپله خبره ولاړ وي. سړی وايي:

-ټوله شتمني مې درکوم خو یوه ورځ وخت راکړه.

عزرائیل (ع) بیا هم انکار کوي.

پای کې سړی وايي:

-دومره وخت راکړه چې یوازې یوه کرنه لیکم.

دا شرط ورسره مني، سړی لیکي:

-ای خلکو! ما غوښتل چې د خپل عمر یوه ورځ په درې لیکه دیناره واخلو، خو په ما یې خرڅه نه کړه، تاسو د خپل عمر قدر وپېژنئ. ځکه چې عمر نه اخیستل کېږي.

۰۴/۰۹/۲۰۱۵

کابل/د مسعود لعلی له کتابه

ازاد غلام

وايي: بازار ته يې نوي غلامان راوستي وو، غلامان لاس تړلي، وېرېدلي، ځوړند سر، کتار ولاړل ول.

د غلامانو په کتار کې يو زلمی داسې مست او سرشاره ولکه پاچا يا وزير چې د سيل لپاره ښار ته راوتی وي.

په دې ورځ شهزاد هم ښار ته راځي چې څو تنه غلامان واخلي.

د خلکو گڼې گونې ته ورځي او د غلامانو کتار له نظره تېروي چې په مست زلمي يې سترگې لگېږي، څنگ ته يې ورځي، ورته وايي:

-په داسې يو بد حالت کې ته څنگه کولای شې چې داسې خوبن او خوشاله واوسې؟ داسې يې لکه ازاد او بې نيازه انسان؟

غلام په خوښۍ ځواب ورکوي:

- سمه ده ! ته به ما واخلي، لاس او پښو کې به مې زنځيرونه واچوې خو هېڅوک او هېڅ شی نه شي
کولای چې زما فکر او زما زړه کې زنځير واچوي. زما دننه چې څه تېرېږي هغه زما انتخاب دی زما
فکر همدا اوس ازاد دی، بالکل ازاد، ځکه خوښ او خوشاله یم.

شهزاده چې د زلمي خبرې واورېدې پوی شو چې زلمی عادی انسان نه دی، زلمی رانیسي، ازادوي
يې او د ملگري او سلاکار مقام ورکوي.

(د مسعود لعلی له کتابه)

جلال اباد

۷-۷-۲۰۱۵

غوښتنه

وایي: یو مساپر په نا خبرۍ کې هغه ونه پیدا کړه چې هر څه ترې وغواړې در کوي یې.
مساپر خوشاله شو، د ونې گڼ سیوري ته کښاست چې دمه وکړي، مساپر وږی شوی و، زړه کې یې
وگرځېدل چې کاش لږ خواړه وای.

ناخاپه ډول، ډول خواړه یې مخ ته کېښودل شول، مساپر وږی و، په دې یې هېڅ فکر ونه کړ چې دا
خواړه له کومه شول؟ په ډوډۍ خوړلو یې پیل وکړ، بیا یې زړه کې د اوبو غوښتنه وکړه او سم
دستي اوبه او شربتونه یې مخ ته کېښودل شول.

له خوړو او اوبو وروسته یې د ونې ډډ ته یې ډډه ووهله، د ونې په فکر کې شو، له ځانه سره یې
وویل:

-دا هر څه له کومه ځایه راځي؟ دا څوک راوړي؟ دلته خو هېڅوک هم نه ښکاري؟ خدای خبر دلته څه
پېښه ده؟

د مساپر په زړه څه وگرځېدل او د وېرې احساس یې وکړ، ناخاپه یو روح پیدا شو، مساپر لا
: ووبرېده، له ځانه سره یې وویل

-اوس دې مړ نه کړي؟

همداسې کېږي، روح راځي او مساپر نه روح اخلي او روانېږي.

کابل

۱۸/۰۷/۲۰۱۵

د مسعود لعلی له کتابه

فرصتونه

په چین کې د یوه کس په هکله ډېره پخوانۍ کیسه ده چې، کومه شپه ورته ملایک په خوب کې راغلې و. ورته یې ویلي وو چې ستا په ژوند کې به تاته ډېر فرصتونه په لاس درشي، د شتمن کېدو فرصت، ټولنه کې به ښه موقف ته ورسېږي او ښه محبوبیت به پیدا کړي او یوه ښکلې او هوښیاره مېرمن به یې په نصیب شي.

سړي خپل ټول عمر د یادو فرصتونو په تمه تېر کړ، فکريي کاوه چې یوه معجزه به وشي او دی به د دې هرڅه خاوند شي خو داسې ونه شول، سړی په انتظار، انتظار بوډا او مړ شو.

سړی له مرګه وروسته هماغه ملایک ویني چې په دنیا کې یې زیرې ورکړي و. بوډا ترې گيله کوي: - تا خوراته ویلي وو چې په دنیا کې به ډېر فرصتونه په لاس راشي، د شتو، ښه موقف او د ښکلې او مهربانې مېرمن خاوند به شم، ما خو ټول عمر انتظار وکړ، اما هېڅ هم په لاس را نه غلل...؟
ملایک یې په ځواب کې وایي:

- ما خو داسې کومه ژمنه در سره نه وه کړې؟ دا سمه ده چې ما درته ویلي وو چې تاته به د شتمن کېدو، ښه موقف او له ښکلې مېرمنې سره د واده فرصت په لاس درشي، خو له بده مرغه چې تاله یادو فرصتونو نه هېڅ ګټه وانه خپسته. تالیدل چې دا فرصتونه یو، یو درځینې ځي خو تا هېڅ هم ونه کړل.

سړی گنگس شو د ملایک په خبرو یې سر نه خلاصېد، بیا یې پوښتنه وکړه:

- ستاسو موخه څه ده؟ زه ستاسو په خبرو پوی نه شوم.

ملایک یې په ځواب کې وویل:

- په یاد د دې؟ یو وخت د تجارت او سوداګرۍ په فکر کې شوې، خو هېڅ اقدام دې ونه کړ، بلکې له دې وېرې چې زیان به وکړې تجارت دې پیل نه کړ. هماغه فکر د یوه بل کس ذهن ته راغی، هغه په سوداګرۍ پیل وکړ او په ډېر لږ وخت کې د ډېرو شتو خاوند شو. هغه وسوسې او بې ځایه وېرې ته اجازه ور نه کړه چې د کار او پرمختګ مخه یې ونیسي.

بوډا ته دا هرڅه په یاد شول، ملایک له لنډې چوپتیا وروسته بیا په خبرو پیل وکړ:

- ياد پرې دې؟ کله چې ستاسو په سيمه کې هغه ستره زلزه وشوه چې تقريبا د ښار ډېره برخه يې ويجاړه کړه، خلکو مرستې ته اړتيا درلوده او د مرستې نارې يې وهلي، خو ته له دې وېرې چې که له کوره ووځي نو غله به دې کور لوټ او تالان کړي، د هېچا مرستې ته دې ونه دانگل او په خپل کور کې غلې کېناستې.

بوډا ته چې دا هرڅه ياد ول، له شرمه يې پورته نه کتل، ملايک ورته دا هم وويل:

- که هغه مهال دې له اړو کسانو سره مرسته کړې وای نو تا به په ټولنه کې ښه نوم او شهرت ترلاسه کړې وای، هغوی به پرتا وياړ کاو خو داسې دې ونه کړل.

ملايک خپلو خبرو ته دوام ورکړ:

- ياد دې شي؟ چې يوې ښکلې مېرمن سره مخ شوې، هغه مېرمن دې له زړه خوښېده او غوښتلې دې، خو له دې وېرې چې هغه به تاسره واده ته حاضر نه شي او تاته به منفي ځواب درکړي، د زړه خبره دې ورته ونه کړه او غلې شوې.

فرصتونه درکړل شول خو تا ترې هېڅ گټه وانه خپسته.

۲۰۱۴-۰۵-۰۷

له پېنسله يې زده کړه!

بابا په ليکلو بوخت و، لمسي ترې پوښتنه وکړه:

-بابا! څه ليکې؟ ايا زما په هکله يې ليکې؟

بابا په خوښۍ ځواب وکړ:

-هو! ستا په هکله يې ليکم. ايا غواړې چې کله ستر شوي د دغه پېنسل په شان و اوسې؟

لمسي په حيراني پېنسل ته وگوتل، خو کوم خاص څه يې پکې ونه ليدل، ويې پوښتل:

-داسې پېنسلونه خو مې ډېر ليدلي دي، دې کې څه کمال دی؟

-دا ستا په ديد پورې تړاو لري چې په کوم نظر ورگوري، خو پېنسل پينځه ځانگړنې لري، که ته هم دا ځانگړنې په ځان کې راوړې نو ټول عمر به ارامه او سوکاله ژوند ولري.

۱-ته کولای شې چې ډېر ستر کارونه ترسره کړې، خو ته بايد دا ياد وساتې چې يو ځواک او قدرت شته چې تاته هدايت کوي، دا ځواک الله دی. د الله چې څنگه خوښه وي تا هماغې خواته هدايت کوي.

۲-کله، نا کله له ليکلو لاس په سر شه او پېنسل تراش نه گټه واخله، دا د دې لامل کېږي چې پېنسل يو څه وکړېږي خو پای کې يې څوکه تېره کېږي. نو پوی شه چې بايد ستونزې تحمل کړې، ځکه ستونزې او مشکلات د دې لامل کېږي چې تانه پوی او هوښيار انسان جوړ کړي.

۳-پېنسل تل اجازه درکوي چې ليکلی ليک يې په پېنسل پاک، پاک کړي. پوی شه چې د غلط کار سمول بد کار نه دی.

۴-د پېنسل ظاهري شکل يا لرگي مهم نه دی، بلکې هغه تور سکاره مهم دي چې د لرگي په منځ کې دي. تل دې ته پام کوه چې ستا په دننه کې څه دي؟

۵-پېنسل د تل لپاره له ځانه خاپ پرېږدي، يانې د پېنسل خاپ پاتې کېږي، نو هر کار چې ترسره کوي بايد هوښيار اوسې او پوی شې چې څه کوي.

(د مسعود لعلی له کتابه)

شل کاله گډ ژوند

وايي: اروپا کې کوم مشهور کس د خپل واده شلمه کليزه لمانځله، راغلي مليمانه حيران ول چې په شل کاله گډ ژوند کې د دوی ترمنځ ان د نظر اختلاف هم نه دی راغلي. راغلو کسانو پوښتنه وکړه: - ښاغلي! دا ډېره عجيبه ده چې په شل کاله گډ ژوند کې ستاسو ترمنځ هېڅ خفگان نه دی راغلی، تاسو څه جادو کړې ده؟

کوربه راغلو ته يوه لنډه کيسه کوي

- له واده څو ورځې وروسته زه او مېرمن مې په چکر ووتو. يو ځای کې مو وغوښتل چې د اس سپرلی وکړو. يو اس ما واخيست او يو مې مېرمنې، زما اس رام و خو د مېرمنې اس مې نا رame او شرو.

لا څو گامه نه وو تللي چې اس منډه کړه او مېرمن مې ترې لاندې ولوېده. هغه له ځايه پورته شوه، نرۍ مسکا يې وکړه او اس ته يې وويل: - هېڅ پروا نه کوي، دا دې لومړی ځل و

له څو شېبو وروسته مې کتل چې مېرمن مې بيا په ځمکه پرته ده، له ځايه پورته شوه، جامې يې پکا کې کړې او په جدي انداز يې وويل: - دا دوهم ځل شو

شېبه نه وه تېره چې اس بيا مست شو او مېرمن مې ترې لاندې راو لوېده. هغې هم سسته ونه کړه، ټوپک يې راواخيست او اس يې په دې تندي وويشت

:له دې کار سره مې په مېرمنې چيغه کړه او په قهر مې ورته وويل .

- دا دې څه وکړل؟ ته لیونی شوې يې؟

:مېرمنې مې په قهر را وکتل او ويې ويل

!- په ياد يې ساته، دا دې لومړی ځل شو

(د مسعود لعلی له کتابه/ به دنيا امده ايم تا ان را تغير دهيم)

مرسته

دوه کسان په يوه سفر کې سره ملګري ول، د لارې په اوږدو کې د سيند غاړې ته ورسېدل، کتل يې چې يوه پېغله هڅه کوي چې له سيند نه پورې ووځي، خو نه يې شي کولای، نژدې وې چې اوبه يې يوسي. يوه کس پرته له دې چې کومه خبره ورسره وکړي، جنۍ په شا کوي او له سينده يې پورې باسي.

ملګري خپل سفر ته دوام ورکوي، شاوخوا دوه ساعته وروسته هغه بل ملګري يې وايي:
- نا محرمې مېرمنې ته نژدې کېدل ښه کار نه دی، پرديو مېرمنو ته نژدې کېدل زموږ د احکامو خلاف عمل دی، ولې دې داسې وکړل؟

مرسته کوونکي، له يوې شېبې چوپتيا وروسته وويل:
- ما پوره دوه ساعته وړاندې جنۍ له خپلو اوږو را ښکته کړه، خو تالا تراوسه په خپلو اوږو کېنولې ده.

۱۳-۵-۲۰۱۴

کابل

ملگري

درې خواږه ملگري پرېکړه کوي چې د څو ورځو لپاره يوه بنکلي ټاپو ته د چکر لپاره لاړ شي.
ملگري په سمندر کې له توپان سره مخ کېږي او کبستۍ يې ډوبېږي خو دوی ځان يو وچ ټاپو ته
رسوي چې سوچ سپېره وي.

څه وخت وروسته ځوانان يو لرگين صندوق پيدا کوي، همدا چې صندوق خلاصوي ناڅاپه ترې يو
عجيبه موجود را وځي، له ځوانانو مننه کوي چې له زندان ته يې ازاد کړ، نوی موجود وايي
!-زه اماده يم چې ستاسو يوه، يوه غوښتنه پوره کړم، امر کوئ

لومړی ځوان وايي:

..زه بايد د خپل ښار شنمن ځوان شم

دوهم ځوان هم غواړي چې خپلې کورنۍ ته لاړ شي او هلته د غټې فابريکې خاوند شي. د دواړو
ځوانانو هيله پوره کېږي.

درېم ځوان ټاپو کې يوازې پاتې کېږي، ځوان خپلو ملگرو پسې خفه کېږي. نوی موجود ورته
وايي:

..ځوانه ته څه غواړې؟

ځوان وايي:

..زه غواړم چې ملگري مې بېرته راوړي، زه ورپسې خفه شوی يم

د درېيم ځوان غوښتنه هم پوره کېږي او تللي ملگري يې بېرته راوړي.

۲۰۱۵-۲۴-۷

کابل

(د مسعود لعلی له کتابه/ مثل زرافه باش)

نا اميدي مرلې دي

درېوو کسانو ته ډاکټرانو وويل چې د ژوند وروستۍ شپې ورځې يې دي، شايد خو ورځې ژوندي وي.

ناروغان روانېږي، يو ناروغ له بل نه پوښتنه کوي

-د عمر خو ورځې مو په دې دنيا پاتې دي، ته په دې خو ورځو کې څه کول غواړې؟

: لومړی ناروغ وايي

-ټول عمر مې کار او تجارت کړی دی، پيسې مې گټلي دي، يوه ورځ مې هم سيل او تفريح نه ده کړې، غواړم د عمر پاتې ورځې چکرووهم، وخورم، وڅښم او سيل وکړم

:دوهم کس وايي

-ما هم ټول عمر کار کړی او منډې مې وهلې دي، له خپلوانو او دوستانو لرې وم، غواړم پاتې عمر له خپلې مور، خپل پلار جان او دوستانو سره تېر کړم، غواړم خپله نيمه شتمني خپلو دوستانو او نيمه شتمني په عام المنفعه کارونو باندې مصرف کړم

:درېم کس لږه شېبه غلی شو، بيا يې وويل

-خو زه ستاسو په شان نا اميده نه یم، زه لا هم اميد لرم او غواړم چې ډېر عمر ژوند وکړم. تر ټولو لومړی کار چې زه يې ترسره کوم هغه دا دی چې، بل ډاکټر ته ورځم، تر ټولو غوره ډاکټر ته ورځم، زه غواړم ژوند وکړم، زه يقين لرم چې ډېر کلونه به ژوندی اوسم

-د مسعود لعلی له کتابه/ مشکلات را شکلات کنيد

۰۳/۰۷/۲۰۱۵

کابل

نښه

سپينږيري استاد خپلو دوو شاگردانو ته د غشي ویشټو زده کړه ور کوله. د سيند پورې غاړه ونه کي یو څيز خوړند و. يوه شاگرد لينده او غشي را واخيستل چې نښه وولي. نښه يې ونيوه او د استاد امر ته په تمه شو.

استاد وويل:

- څه شی چې وينې راته يې ووايه.

شاگرد وويل:

- اسمان، ورېځې، ونې، فصلونه او نښه.

استاد امر وکړ چې لينده او غشي په ځمکه کېږده. دوهم شاگرد نښه برابره کړه، استاد ترې وپوښتل:

- څه شی وينې؟

شاگرد وويل:

- يوازې نښه.

استاد د نښې ویشټو امر وکړ، غشي رسا په نښه ولگېده.

استاد وويل:

!- که غواړې چې نښه دې په ځای ولگيږي يوازې خپل هدف ته گوره

کابل

۲۰۱۵-۱۰-۷

!ته به هېڅ کله سړی نه شي

يو بوډا له خپل يواځيني زوی سره په يوې کليوالې سيمې کې اوسېده، يوه ورځ يې خپل زوی د دې لپاره ورته چې څه غلط کاري يې کړي و. پلار ورته وويل

!- ته به هېڅ کله سړی نه شي

زوی له کوره مرور شو او په نامالوم لوري لاړ

کلونه تېر شول، هلک زلمی شو او د يوه ښار حاکم او مشر شو

حاکم صيب خپل پلار پسې عسکرو ليرې چې د ده دربار ته يې راوړي، د حاکم امر پر ځای شو او بوډا يې راوست

حاکم په ملنډو وويل

- اې بوډا! يادېږي دې؟ ماته دې ويلي وو چې ته به هېڅ کله سړی نه شي. وگوره، زه د دې ښار حاکم یم حاکم

بوډا چې د سترگو ديد يې کمزوری شوی و، حاکم ته نور هم ورنږدې شو، خپل زوی يې وپېژنده، حاکم ته يې وويل

- زويه! ښه مې ياد دي، ما درته ويلي وو چې (سړی به نه شي) داسې مې نه و، ويلي چې حاکم به نه شي.

د مې ۲۳ ۲۰۱۵

هېڅ کله خپلې مېرمنې ته درواغ مه وايئ

:خاوند خپلې مېرمنې ته تليفون وکړ، ورته يې وويل

-ريس او نور همکاران مې غواړي چې د خو ورځو لپاره مېلې ته ورسره لاړ شم، نو د کب نيونې وسايل او جامې مې تيارې کړه، زه خو شپږو کې درځم. هورنبتيا د خوب هغه ورېښمينې جامې مې هم تيارې کړه.

ښځه د خاوند په خبرو شکي شوه خو هېڅ يې ورته ونه ويل او د خاوند او امريې پر ځای کړل او د سفر لپاره يې ورته هرڅه برابر کړل.

له يوې اوونۍ وروسته خاوند کور ته راځي، يو څه ستړی ښکاري خو ظاهريې ښه منظم وي. مېرمن يې ورته ښه راغلاست وايي او د سفر په هکله ترې پوښتنې کوي

-کبان مو ونيول؟

:خاوند يې په ډاډه وايي

-هو! بلا ډېر کبان مو ونيول او وخوړل، همدې ته تللي وونو. خو تا ولې زما ورېښمينې جامې نه وې اېښې؟

:مېرمنې نرۍ مسکا وکړه

..هغه مې د کب نيونې د وسايلو کڅوړه کې اېښې وې

۱۹/۰۸/۲۰۱۵

جلال اباد

د مسعود لعلې له کتابه (افتاده باش اما نه از دماغ فيل

يو گيلاس ستونزي

استاد، يو گيلاس له او بو ډک کړ او پورته يې کړ چې ټولو زده کوونکو ته ښکاره شي. بيا يې پوښتنه وکړه:

- ستاسو له انده دا گيلاس به څومره وزن ولري؟

هرچا يوه، يوه خبره وکړه خو استاد وويل:

- زه هم نه پوهيږم چې د دې گيلاس وزن به څومره وي، خو زه يوه بله پوښتنه لرم، که چېرې زه دا گيلاس څو شيبې همداسې پاس ونيسم څه به را پېښ شي؟

: زده کوونکو وويل:

.. هېڅ نه

: استاد وويل:

- ډېره ښه ده، که زه يو ساعت دا گيلاس همداسې ونيسم بيا؟

: يوه زده کوونکو وويل:

.. لاس به دې په درد شي

: استاد يې په ځواب کې وويل:

- رښتيا چې همداسې کېږي خو که چېرې يوه ورځ دا گيلاس همداس ونيسم بيا به څه وشي؟

: بل زده کوونکي وويل:

- لاس دې کمزوری کېږي، بې حسه کېږي، په عضلو دې زور راځي، شايد فلج شي، بيا نو ډاډه يم چې خبره به تر روغتون نه ورسېږي

: استاد وويل:

- ډېره بڼه ده، ماته څه کول پکار دي چې له دې ستونزې سره مخامخ نه شم؟

زده کوونکي وويل

- ته بايد گيلاس په ځمکه کېږدي، ځکه دې نه ستونزه جوړېږي

استاد وويل

- بالکل همداسې ده. ستونزې هم همداسې دي، که خو شيې يې ذهن کې وساتې هېڅ پروا نه کوي خو که ډېر وخت يې ذهن کې وساتئ او په هکله يې فکر وکړئ په درد به اخته شئ او که لا ډېر وخت يې په هکله فکر وکړئ ښکاره ده چې فلج به شئ او له هر ډول کاره به پاتې شئ

(د مسعود لعلې له کتابه / مشکلات را شکلات کنيد)

کابل

۲۰۱۵-۰۹-۷-

طلايي بکرونه

يوه ځنگله کې يو بوډا له خپلې کورنۍ سره اوسېده، هغه غريبانه ژوند درلوده، د وچو لرگيو په ټولولو او خرڅولو يې شپه ورځ تېروله.

يوه ورځ يې ځنگله کې لرگي ټولول چې ناڅاپه يې يو غږ واوريده، لکه مرسته چې ترې غواړي. بوډا په غږ پسې ورځي کوري چې يوه هوسۍ په تيرېدو کې نښتې ده او د خلاصون چيغې وهي، بوډا له ځانه سره وويل:

..دا زما لپاره غوره والی ده، زما د کورنۍ لپاره د پړوخت خوراک په لاس راغی

خو بوډا له خپلې غوښتنې تېر شو، په هوسۍ يې زړه وسوځېده او له مرگه يې وژغورله.

هوسۍ چې خپل مرگ په خپلو سترگو وليده، په خوښۍ يې منډه کړه او په ځنگله کې ورکه شوه. بوډا په خپل کار پسې روان شو، لا څو قدمه نه وتللی چې ناڅاپه يې يو غږ واوريده

..تا له ماسره مرسته وکړه، زه هم غواړم چې تا سره مرسته وکړم

بوډا حيران ولاړ و، هوسۍ وويل:

..دا غټ گټه ده درته سره زر کړم، له غريبۍ به خلاص شې

همداسې وشول، غټ گټه نه سره زر جوړ شول خو بوډا پرې خوشاله نه شو، هوسۍ وويل:

..سمه ده، دا پورې غږه درته سره زر کړم، يوه شېبه کې له غږه نه سره زر جوړېږي

خو بوډا بيا هم خوشالېږي نه هوسۍ ورته وايي:

..دومره سره زر ستر، ستر باد شاهان هم نه لري، نو ته څه غواړې؟

بوډا وايي:

!-ستا بکرونه

د مسعود علي له کتابه (افتاده باش نه از دماغ فيل)

کابل

د ليکوال چاپ شوي اثار

۱- ولسمشر ما وژلی- ناول

۲- گټوره روزنه- د ماشومانو ارواپوهنه ، ژباړه

۳- شپه - لنډې کيسې

۴- بنوونيزې راډيويي خپرونې

۵- مجسمه- لنډې کيسې

۶- راشي چې هوا وکو- ناول

۷- د ماشوم غوره روزنه- د ماشومانو او ټنيکو ځوانانو ارواپوهنه

۸- خدای (ج) ته ليک- د نړۍ افسانې او کيسې ، ژباړه او راتولونه